

Mantelzorgers en vrijwilligers verdienen onze tijd, aandacht en respect

Missie

We versterken de kracht en de positie van mensen die informele zorg bieden en maken goede ondersteuning mogelijk.

Visie

De ondersteuning van de informele zorg is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van allen die betrokken zijn bij de ondersteuning van de zorgvrager én de mantelzorger. Door onze expertise te delen met formele en informele partners maken we goede ondersteuning mogelijk. Mantelzorgondersteuning is preventief en integraal van aard en beoogt het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven om te gaan, te bevorderen ten einde zoveel mogelijk de eigen regie te voeren. De inzet en betrokkenheid van het team vrijwilligers in deze ondersteuning is van onschatbare waarde.

Strategische doelen

Ondersteuning 'vanaf het begin'

Mantelzorgers vinden het vanzelfsprekend om iets voor een ander te doen zoals het bieden van hulp en ondersteuning. Het steunpunt sluit aan bij deze door mantelzorgers ervaren vanzelfsprekendheid en wil problematisering van mantelzorg voorkomen door meer aandacht te schenken aan zowel positieve als negatieve aspecten van mantelzorg. We vinden het belangrijk dat mantelzorgers deze vanzelfsprekendheid ook ervaren waar het vragen om ondersteuning betreft. Door mantelzorgers nog eerder in beeld te brengen bij partners in zorg en welzijn en door het verlagen van de drempel om tijdig hulp in te schakelen, willen we aanspraken op zwaardere hulpverlening voorkomen.

Ondersteuning integraal en persoonlijk

We nemen de zorg niet over maar dragen eraan bij dat de mantelzorger zijn leven zo goed mogelijk kan leven, ook met de mantelzorg. We hebben aandacht voor alle leefgebieden en oog voor de diversiteit onder mantelzorgers. De ondersteuning is op maat en dichtbij, groepsgewijs waar mogelijk en individueel waar nodig. De hulpvragen pakken we op in samenspraak en samenwerking met formele en informele partners. Mantelzorgende partners, mantelzorgers van mensen met een GGZ-problematiek, jonge mantelzorgers, werkende mantelzorgers en allochtone mantelzorgers zijn vaak extra zwaar belast en ontvangen deze beleidsperiode extra aandacht.

Een betrokken en divers team van deskundige vrijwilligers

Mensen willen/ kunnen en moeten langer thuis blijven wonen. Ook als hun kwetsbaarheid met de jaren of door ziekte toeneemt. Waar deze zorg de mogelijkheden van de mantelzorgers en het eigen sociale netwerk overstijgt is de ondersteuning van een bekwame en betrokken vrijwilliger een waardevolle uitkomst. Het aantal vragen naar de inzet van een vrijwilliger stijgt de laatste jaren behoorlijk. Het steunpunt zet de komende jaren alle zeilen bij om tegemoet te komen aan de stijgende vraag naar de vrijwillige inzet in de zorg. Op de eerste plaats is het van groot belang het huidige team deskundige en betrokken vrijwilligers te behouden. Vrijwilligers verdienen onze tijd, aandacht en respect in een tijd waarin de zorgsituaties complexer en hun inzet intensiever wordt.

Ten tweede heeft het werven, selecteren en scholen van 'nieuwe groepen' vrijwilligers onze volle aandacht. Te denken valt aan mensen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt waaronder statushouders en mensen met een beperking. Het vrijwilligersbeleid van het steunpunt is erop gericht hen allen tot hun recht te laten komen. Vrijwilligerswerk in de zorg biedt ook hen de mogelijkheid betekenis te geven aan hun leven, zich nuttig te voelen door zich in te zetten voor anderen, sociale contacten en werkervaring op te doen en hun talenten te benutten of te ontplooiën.

Intensivering samenwerking met formele en informele partners in zorg en welzijn

Een goede samenwerking en afstemming met formele en informele partners in de sectoren zorg en welzijn,

maar ook in andere beleidsterreinen, vindt het steunpunt zeer belangrijk. Samen met hen willen wij een verbetering maken in de ondersteuning van mensen met een hulpvraag.

We streven naar een groter en tijdig bereik van de (kwetsbare) burger en een meer efficiënte en effectieve (onafhankelijke) cliëntondersteuning. Hierbij delen we in toenemende mate elkaars deskundigheid en stemmen de samenwerking waar wenselijk in gezamenlijk overleg af.

Beter toerusten van partners in het sociaal domein

Tijdige en passende mantelzorgondersteuning en een goed samenspel met vrijwilligers staat bij veel partners in zorg en welzijn op de agenda. Veel van hen kennen het steunpunt en zoeken de samenwerking met onze medewerkers op. De komende jaren willen wij het aantal partners dat goed geïnformeerd is over de (aanvullende) ondersteuning van het steunpunt verhogen. We willen onze samenwerkingspartners beter toerusten om mantelzorgers te herkennen, dreigende overbelasting of 'ontspoorde' mantelzorg te signaleren, te ondersteunen en indien nodig door te verwijzen.

Voldoende vrijwillige inzet beschikbaar voor respijtzorg

Het aantal kwetsbare alleenstaande en thuiswonende mensen groeit. Bij het steunpunt neemt mede hierdoor het aantal aanvragen voor de inzet van een vrijwilliger bij deze groep mensen zienderogen toe. Deze ontwikkeling zorgt voor grote druk op het team vrijwilligers; de inzet van de vrijwilligers ten behoeve van de respijtzorg raakt in het gedrang. Dit knelpunt heeft deze beleidsperiode onze aandacht. We gaan, in samenwerking met onze partners in zorg en welzijn, op zoek naar (nieuwe) vormen van ondersteuning voor deze specifieke groep (alleenstaande, kwetsbare) mensen. We denken dan bijvoorbeeld aan wijk- en buurtinitiatieven en/of algemene voorzieningen. Hierdoor willen we bereiken dat voldoende vrijwilligers beschikbaar blijven voor respijtzorg.

Kerntaken

I. Mantelzorgondersteuning

Het geven van mantelzorg is voor de meeste mensen vanzelfsprekend. Er is ook vaak geen keuze. Een kind blijkt een beperking te hebben, bij een moeder wordt Alzheimer gediagnosticeerd, een partner krijgt Parkinson of een buurvrouw wordt slechtziend. Het kan iedereen overkomen. En dan sta je klaar om te helpen. Maar wanneer je de weg niet kent in de zorgwereld of wanneer de zorg intensief en/of langdurig is, is het belangrijk dat je kunt rekenen op hulp en ondersteuning. Uitgangspunt voor de geboden ondersteuning is de vraag van de mantelzorger. We nemen de zorg niet over maar dragen eraan bij dat de mantelzorger zijn leven zo goed mogelijk kan leven, ook met de mantelzorg. Het steunpunt biedt ondersteuning 'vanaf het begin' om tijdig overbelasting te voorkomen. We hebben aandacht voor alle leefgebieden. De ondersteuning is op maat en dichtbij, groepsgewijs waar mogelijk en individueel waar nodig. De hulpvragen pakken wij op in samenspraak en samenwerking met formele en informele partners.

Individuele ondersteuning

In dit kader biedt het steunpunt de volgende basisfuncties: informatie, advies en begeleiding, respijtzorg, praktische hulp en emotionele steun.

Informatie: Mantelzorgers hebben behoefte aan informatie op diverse gebieden zoals ziektebeelden, wet- en regelgeving en de sociale kaart van zorg- en welzijnsvoorzieningen.

Advies en begeleiding: Mantelzorgconsulent en mantelzorgmakelaar bieden deskundig en onafhankelijk advies en begeleiding bij het opzetten van een ondersteunend eigen netwerk, bij het organiseren van zorg en andere hulp, bij het combineren van arbeid en mantelzorg, bij het vinden van een geschikte tijdsbesteding/ontspanning en bij het invullen van de ouder/partnerrol naast het bieden van mantelzorg.

Respijtzorg: Respijtzorg betekent voor de mantelzorger de zorg wekelijks een paar uur overdragen of af en toe er helemaal tussenuit. Vooral bij langdurige en/of intensieve zorg is respijtzorg een noodzakelijke voorwaarde om de zorg te kunnen volhouden. Bij het steunpunt kunnen mantelzorgers terecht voor deskundig en onafhankelijk advies met betrekking tot formele en informele respijtzorg en respijtzorg geboden door deskundige en betrokken vrijwilligers van het steunpunt zelf.

Praktische hulp: Mantelzorgconsulent en mantelzorgmakelaar ondersteunen bij de uitvoering van regeltaken of nemen, wanneer de mantelzorger hier zelf niet toe in staat is, de regeltaken tijdelijk over. Ook het team vrijwilligers biedt praktische hulp aan mantelzorgers en hun naasten in de thuissituatie, tijdens ziekenbegeleiding en tijdens de laatste levensfase.

Emotionele steun: Mantelzorgconsulent en mantelzorgmakelaar geven aandacht wanneer er (hevige) emoties optreden ten gevolge van het bieden van mantelzorg en helpen bij de verwerking ervan zodat extra spanningen worden voorkomen.

Groepsgewijze mantelzorgondersteuning

Emotionele steun: We bieden diverse vormen van mantelzorgcontact aan zoals de Mantelzorgsalon, ontmoetings- en ontspanningsbijeenkomsten, de FunSpots en HotSpots voor jonge mantelzorgers en de contactgroepen Dementie, GGZ, Parkinson en NAH of dragen bij aan andere initiatieven zoals de Alzheimercafés en contactgroep 'Ouders voor ouders' een lotgenotencontactgroep voor ouders van een zorgenkind(je). Tijdens mantelzorgcontact-activiteiten ontmoeten (jonge) mantelzorgers elkaar en delen ze opgedane kennis en ervaringen. Daarnaast bieden ze elkaar emotionele steun. Een actueel aanbod van de activiteiten vindt u op www.mantelzorgzuid.nl. U kunt de activiteitenkalender die per kwartaal verschijnt ook in gedrukte vorm per post ontvangen.

Educatie: Mantelzorg overkomt je. Op mantelzorgtaken ben je dus vaak niet voorbereid. De kennis en vaardigheden moeten gaandeweg worden opgebouwd, of het nu gaat om kennis over ziekte, tiltechnieken of het leren kennen van eigen mogelijkheden en grenzen. Het steunpunt biedt (jonge) mantelzorgers educatie in de vorm van themabijeenkomsten, workshops/ trainingen en cursussen. Meer informatie over het actuele aanbod voor (jonge) mantelzorgers vindt u in de agenda voor mantelzorgers op www.mantelzorgzuid.nl.

II. Coördinatie en ondersteuning intensieve vrijwilligerszorg

De coördinatoren intensieve vrijwilligerszorg werven, selecteren, scholen en begeleiden vrijwilligers die werkzaam zijn in de vrijwillige (terminale) thuiszorg, de ziekenbegeleiding en als vrijwillige coach. De individuele en groepsgewijze ondersteuning van vrijwilligers omvat de volgende functies:

Informatie: De coördinatoren intensieve vrijwilligerszorg informeren vrijwilligers en coaches over actuele ontwikkelingen op het terrein van vrijwilligerswerk in de zorg en mantelzorgondersteuning.

Advies en begeleiding: De vrijwilligers en vrijwillige coaches ontvangen advies en begeleiding gericht op het verwerven en versterken van competenties zodat zij het beste uit zichzelf kunnen halen tijdens hun werk als vrijwilliger of coach.

Emotionele steun (individueel en groepsgewijs): Omdat vrijwilligers veel sociaal-emotionele ondersteuning bieden kan dit ook belastend zijn voor de vrijwilliger zelf. Steun van de coördinator en de vrijwillige coach, maar ook van collega-vrijwilligers helpt een vrijwilliger bij het omgaan met deze emotionele druk.

Educatie (groepsgewijs): De steeds complexere en intensieve (mantel)zorgsituaties en kwetsbare hulpvragers vragen om goed geselecteerde en geschoolde vrijwilligers en vrijwillige coaches. Startende vrijwilligers en vrijwillige coaches nemen daarom standaard deel aan een introductiecursus. Daarnaast biedt het steunpunt jaarlijks diverse themabijeenkomsten, intervisiegesprekken tijdens Vrijwilligersfoyers, trainingen en cursussen over bijvoorbeeld ziektebeelden, communicatie, praktische vaardigheden en belevingsgerichte zorg bij dementie. Tot slot is het steunpunt een van de kartrekkers binnen de Academie Informele Zorg. In de Academie Informele Zorg bundelen 34 partners hun kennis, menskracht en middelen voor een passend scholingsaanbod voor mantelzorgers en vrijwilligers. Onze vrijwilligers en de bij ons ingeschreven mantelzorgers mogen gratis deelnemen aan alle educatieve activiteiten van de academie. Zie www.academieinformelezorg.nl.

III. Expertise en vertegenwoordiging

De derde kerntaak van het steunpunt omvat alle activiteiten die een belangrijke bijdrage leveren aan de opbouw van een samenleving waarin mensen de zorg voor een ander op zich willen en kunnen nemen. Hieronder vallen activiteiten gericht op het ontwikkelen en overdragen van kennis op het terrein van mantelzorg(ondersteuning) en de ondersteuning van de intensieve vrijwilligerszorg. Maar het steunpunt besteedt ook veel aandacht aan het uitdragen, bekendmaken en positief labelen/waarderen van mantelzorg en het vrijwilligerswerk in de zorg. Doelgroepen van deze activiteiten zijn het algemene publiek, organisaties en professionals in de sectoren zorg, welzijn, wonen, arbeid en onderwijs. Het aanbod bestaat onder andere uit: algemene website, activiteitenkalender voor mantelzorgers, digitale nieuwsbrief, algemene presentatie over mantelzorgondersteuning, gastcollege beroepsonderwijs, Wat een geluk dat jij er bent pakket voor jonge mantelzorgers, scholingen met als doel een goede samenwerking tussen formele en informele zorg, ondersteuning bij het invoeren van mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid en campagnes rondom de Dag van de Mantelzorg.

Werkgebied

Steunpunt Mantelzorg Zuid biedt ondersteuning aan mantelzorgers en hun naasten in de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Stein, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Daarnaast coördineert het steunpunt de intensieve vrijwilligerszorg en begeleiden de coördinatoren de vrijwilligers die werkzaam zijn in de vrijwillige (terminale) thuiszorg, in de ziekenbegeleiding en als vrijwillige coach in de gemeente Maastricht en de Heuvellandgemeenten.

Kengetallen gemeente Valkenburg aan de Geul 1^e helft 2019

Aantal bij het steunpunt ingeschreven mantelzorgers (V'burg)

279 (totaal SMZ: 4.478)

Geslacht mantelzorgers (V'burg)

31% man

69% vrouw

Leeftijd mantelzorgers (V'burg)

1-20 4%

21-40 6%

41-60 36%

61-80 44%

81-100 10%

Hulpvragers (V'burg) = mensen bij wie een vrijwilligers is ingezet ten behoeve van respijtzorg, ziekenbegeleiding of vrijwillige palliatieve terminale zorg of mensen die op de wachtlijst staan voor de inzet van een vrijwilligers

67 (totaal SMZ: 1.263)

Vrijwilligersteam van het steunpunt (hele werkgebied)

Structurele inzet in de thuiszorg: 128

Vrijwillige inzet in terminale situaties: 7

Ziekenbegeleiding: 16

Vrijwillige coaches: 12

Website, digitale nieuwsbrief en activiteitenkalender (hele werkgebied)

Website: www.mantelzorgzuid.nl, jaarlijks 8000 unieke bezoekers

Digitale nieuwsbrief: uitgave 10 x per jaar, 3900 abonnees, 44% opent de nieuwsbrief

Activiteitenkalender voor mantelzorgers (drukwerk): uitgave 1 x per kwartaal in een oplage van 6000 stuks, wordt bij de ingeschreven mantelzorgers per post bezorgd, de overige exemplaren worden verspreid op vindplaatsen van mantelzorgers in de betreffende gemeente.

Groepsgewijze ondersteuning van mantelzorgers (hele werkgebied)

Alzheimercafés, mantelzorgsalons, contactgroepen, themabijeenkomsten, workshops, cursussen, ontspanning en ontmoeting: 172 activiteiten waaraan 1309 mantelzorgers hebben deelgenomen (1e helft 2019)

Expertise en vertegenwoordiging (hele werkgebied)

Presentaties, bijdrage aan symposia en evenementen, kennisoverdracht, mediapresentatie en netwerkoeverleggen die tot doel samenwerking en afstemming hebben: totaal 67 activiteiten (1^e helft 2019).